

L'historiador Lluís Duran analitza en un llibre l'acció i el pensament d'un dels polítics més singulars del segle passat

La via de Carrasco i Formiguera

Pere Bosch i Cuenca
BARCELONA

El 30 de setembre del 1930 representants dels principals partits republicans espanyols es van reunir a Sant Sebastià amb l'objectiu de traçar un full de ruta per enderrocar la monarquia. En la trobada es va pactar el govern provisional i les primeres mesures del nou règim republicà; però bona part del debat es va centrar en "el problema referent a Catalunya, el que més dificultats podia oferir per arribar a un acord unànim", tal com es llegia a la nota de premsa que es va difondre l'endemà.

La reunió va tenir un protagonista destacat, el català Manuel Carrasco i Formiguera. El polític, que hi anava en representació d'Acció Catalana, va voler "fixar la doctrina de l'autodeterminació"; la qual cosa va provocar la incomo-

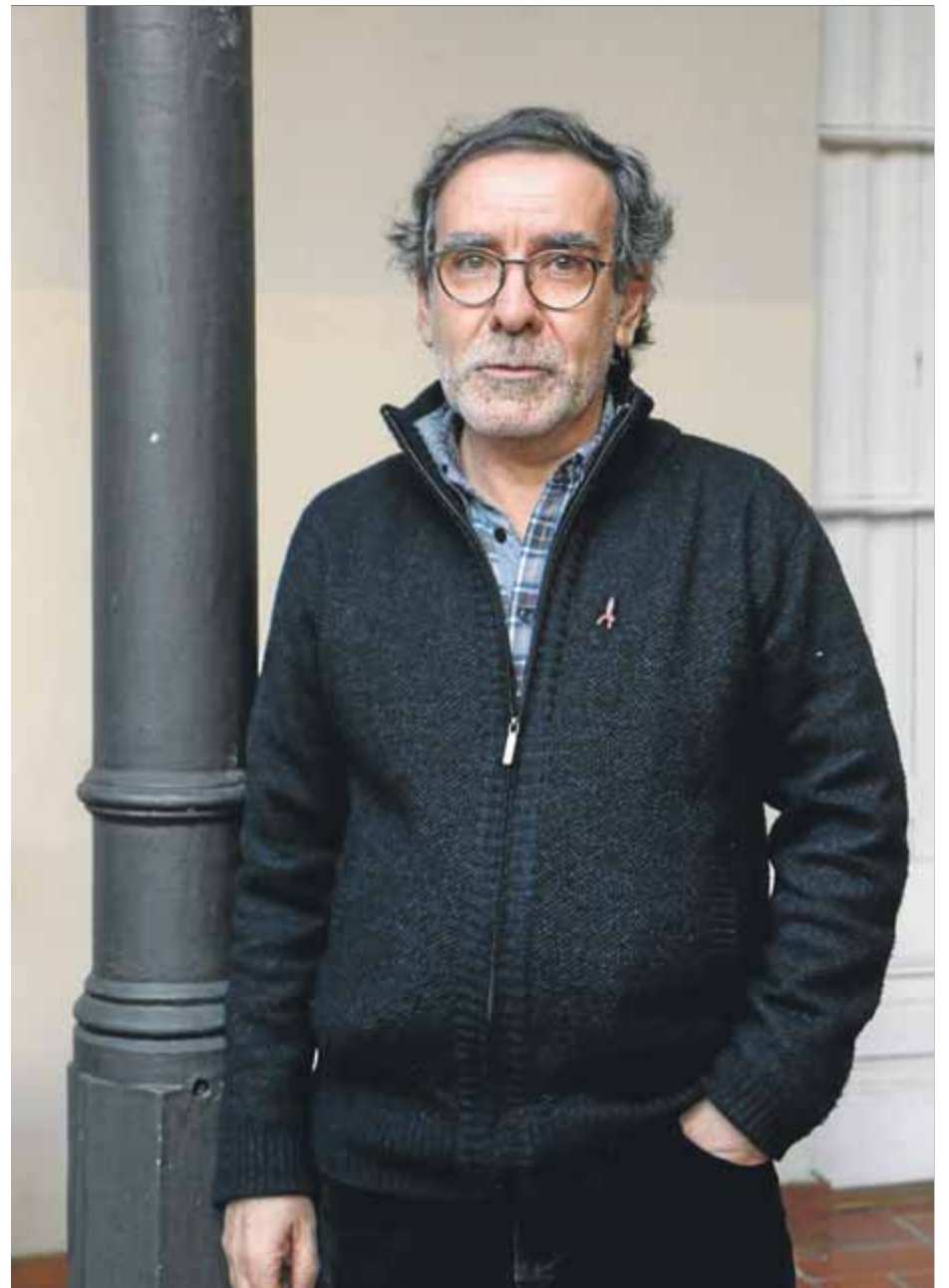
ditat dels delegats espanyols, poc avesats a un interlocutor que els parlava de tu a tu, amb un rigor jurídic notable i gran claredat.

La vida i la tràgica mort de Carrasco i Formiguera, afusellat pels feixistes el 9 d'abril del 1938, han estat objecte d'alguns llibres de Josep Benet i Hilari Raguer; però mancava un as-

El prestigi de Carrasco i Formiguera anava molt més enllà d'unes sigles de partit

saig que analitzés a fons el seu pensament i la seva acció, tan singulars com incompresos a la seva època. L'historiador Lluís Duran (Barcelona, 1960), doctor en història contemporània per la Universitat de Barcelona i especialista en la història del catalanisme, va assumir el repte i ha dedicat 10 anys de recerca a reconstruir la petja del polític demòcrata cristià. El resultat és un llibre monumental publicat per Viena Edicions.

Carrasco i Formiguera no només va ser el principal protagonista del Pacte de Sant Sebastià, sinó també el plenipotenciari designat per Macià, com a president de la República Catalana, per negociar amb el govern provisional de la República Espanyola; i, molt probablement, la persona que va fixar les bases de l'acord que se segellaria dos dies després al Palau de la Generalitat.

Lluís Duran, l'autor del llibre, al pati de la llibreria Laie de Barcelona ■ ORIOL DURAN

Un paper ben sorprenent si tenim en compte que el seu partit, Acció Catalana, s'havia estavellat en les eleccions del 12 d'abril. En realitat, es tractava d'una prova evident que el prestigi de Carrasco anava molt més enllà d'unes sigles, fossin les d'Acció Catalana o, a partir del 1932, les d'Unió Democràtica de Catalunya. De fet, un dels trets que van caracteritzar-lo és la capacitat per

traçar la seva pròpia via; una via en què era possible ser catòlic i republicà alhora, defensar la llei de congregacions religioses i la integritat de l'Estatut de Núria, tot i que acabés aïllat per la resta de republicans catalans.

En el llibre també es dedica una atenció especial a les relacions que va establir amb Euskadi i amb el Partit Nacionalista Basc. No es tractava, tal com

afirma Duran, d'una "basquitisme *avant-la-lettre*", habitual en l'independentisme de finals del segle passat; sinó d'una "inspiració en diferents plans, com a referent per aplicar idees polítiques a Catalunya, per referendar intuïcions i per establir ponts". Carrasco serà una persona admirada a Euskadi, fins al punt que serà allà on rebrà l'homenatge més multitudinari.

Críticateatre

Jordi Bordes

Per llogar-hi cadires, no pas pisos!

Com destruir una casa
Autoria i direcció: Oriol Morales Pujolar i Aleix Plana
Dissabte, 3 de desembre a La Planeta. Temporada Alta.

Oriol Morales i Aleix Plana han creat aquesta nova proposta de *verbatim* a la qual ens té acostumats l'equip de La Planeta. En aquest

Com destruir una casa hi ha una clara voluntat de trencar el model racional d'aquest teatre documental. És una sortida intel·ligent, que juga amb els mínims elements (tres bastides amb una lona sobre la qual es projecta el text, imatges, i s'hi fan puntuals ombres) per fer volar els 90 minuts llargs de l'obra.

Col·locar la postfunció habitual en aquests formats dins de l'obra té un punt de trampa, però des de la connexió que s'ha establert amb les actrius Karin Barbeta, Marta Fíguls i Carolina Morro (veritables conductores hàbils en un circuit d'emocions de revolts que salten de l'escalf íntim al misteri, fins

a la farsa i al karaoke) tot es fa perdonar. Rebenta l'aparent objecció del *verbatim*. Fan un pas enrere, honestament, per ampliar la panoràmica i s'integra la voluntat artística d'influir socialment. En aquesta distància a la fórmula hi emergeixen moments estel·lars com els fongs a les parets i els lampistes de

torn amb la seva particular fatxenderia per explicar com resoldre els problemes de la llar. El plantejament escènic és juganer saltant-se els codis, però condemnant amb una mirada despietada el capitalisme ferotge amb l'especulació dels apartaments turístics. Sense arribar a increpar el públic acomodat,

abracen els testimonis (que acaben apareixent en pantalla) i caricaturitzen una política que no sap redreçar la perversitat del sistema. *Com destruir una casa* rastreja en la boira i deixa poques preguntes obertes. No hi ha solucions. És crítica, sí, la dificultat de llogar un pis en solitari. ■